

**Vragen Leefbaar Lokaal Belang West Betuwe over raadsvoorstel Gids
Ruimtelijke Kwaliteit
Ontvangen op 10 november 2020**

Over het raadsvoorstel:

1. Kan de wethouder uitleggen waarom we geen risico lopen bij een technische harmonisatie?

De wet AHRI verplicht ons om beleid voor 1 januari 2021 te harmoniseren. Niet geharmoniseerd beleid komt te vervallen. Deze technische harmonisatie houdt in dat er naar is gestreefd inhoudelijke beleidskeuzes van de voormalige gemeenten in stand te houden. Er is dus sprake van continuering van bestaand beleid dat wel is samengevoegd in één gemeenschappelijk en eenduidig toetsingskader.

2. Is een technische harmonisatie überhaupt toegestaan? Bij de behandeling van de tweede bestuursrapportage meldde wethouder van Maanen namelijk dat ten aanzien van sport een technische harmonisatie niet mogelijk is.

Een technische harmonisatie is in dit geval een volwaardige harmonisatieslag. Ook al kan er nog een inhoudelijke vernieuwingsslag plaatsvinden. Het gaat erom dat het geharmoniseerde toetsingskader aan de wettelijke eisen voldoet. Dat is bij de Gids Ruimtelijke Kwaliteit het geval omdat er sprake is van één gemeenschappelijk toetsingskader.

3. Waarom is het college van mening dat het wenselijk is welstand te behouden, de raad over die vraag niet geconsulteerd, men gaat hier zo maar van uit terwijl er niet over gesproken is.

Onze gemeente bevat veel beeldbepalende panden en deze worden door veel van onze inwoners en bezoekers gewaardeerd. De drie voormalige gemeenten beschikten reeds over welstandsbeleid. Dit is voldoende reden voor het college om het welstandsbeleid niet geruisloos te laten vallen als gevolg van de herindeling. Er is gekozen voor een technische harmonisatie omdat het –mede als gevolg van beperkingen door corona- niet gelukt is de inhoudelijke discussie met de gemeenteraad, architecten, inwoners en andere belanghebbenden te organiseren. Het voorstel gaat er vanuit dat deze discussie op een later moment alsnog plaatsvindt; mocht er dan een meerderheid zijn om het welstandsbeleid aan te passen of af te schaffen, dan kan dat een goed voorbereide en bewuste keuze zijn.

4. Heeft het college gekeken naar gemeenten die wel geheel welstandsvrij zijn?

Dit is onderdeel van de voorbereiding voor de inhoudelijke actualisering van beleid die vanaf volgend jaar zou kunnen plaatsvinden. Overigens is er slechts één gemeente die geheel welstandsvrij is. Vaker komt het voor dat een bepaald gebied binnen een gemeente welstandsvrij wordt verklaard; dat geldt in West Betuwe op grond van het voormalige beleid van Neerijnen voor Woongebied Haaften Noord.

5. Kan het raadsvoorstel zo worden aangepast dat het voorbehoud wordt gemaakt dat de gids ruimtelijke kwaliteit wordt aangepast als daar draagvlak voor is bij inwoners, ondernemers, agrariërs sportverenigingen e.d.?

De inhoudelijke actualisatieslag is reeds uitgesteld naar 2021. Dan worden genoemde belanghebbenden betrokken. Aanpassingen waarvoor draagvlak is, kunnen dan worden doorgevoerd. Er is nu wel een noodzaak om het technisch geharmoniseerde beleid vast te stellen om te voorkomen dat er geen welstandsbeleid meer is zonder dat daar een goede discussie over heeft plaats kunnen vinden.

Over de Gids Ruimtelijke Kwaliteit:

1. Afwijken van adviezen: wat wordt bedoeld met redenen van maatschappelijke/economische aard?

Het college van B&W is altijd bevoegd om gemotiveerd af te wijken van een welstandsadvies. Gronden voor deze afwijking moeten primair worden gevonden in de Gids Ruimtelijke Kwaliteit. Het is echter ook mogelijk om aspecten die buiten het ruimtelijk domein spelen van doorslaggevend belang te laten zijn om af te wijken van eigen beleid of een advies van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Een voorbeeld zou kunnen zijn een zeer gewenste maatschappelijke functie die puur aan de welstandseisen toetsend niet mogelijk of onbetaalbaar zou zijn.

2. Dit is een technische harmonisatie, maar we zien in deze gids niets meer terug van het welstandsbeleid van de voormalige gemeenten. Zo zouden wij graag willen weten welke onderdelen uit het beleid van de 3 voormalige gemeenten in deze gids terecht zijn gekomen en wat de verschillen en overeenkomsten zijn.

Onderaan deze beantwoording is een tweetal matrixen opgenomen. De eerste matrix betreft een technische vergelijking. De tweede matrix betreft de inhoudelijke vergelijking waarbij de verschillende gebiedstypen en thema's zijn gegroepeerd. Bij de analyse van de nota's van de voormalige gemeenten is gebleken dat de gemeenten qua welstandsniveau (dus hoe streng wordt getoetst) vergelijkbaar waren. De opzet en uitwerking van de nota's waren echter zo verschillend dat gekozen is voor technische harmonisatie in een nieuwe nota.

3. Tabel pagina 13: Wat maakt het dat Haften Noord hier afwijkt van de rest van de keuzen in de tabel?

Dat komt voort uit het besluit van gemeente Neerijnen (augustus 2017) om Haften Noord (deel van het nieuwe ontwikkelgebied) welstandsvrij te maken. Daarmee is dit het enige gebied in West Betuwe dat welstandsvrij is. Dit besluit wordt bij deze technische harmonisatie gerespecteerd.

4. Wat wordt op pagina 117 bij paardenbakken bedoeld met "ondergeschikt aan het landelijk gebied?"

Daarmee wordt bedoeld dat ze niet te opvallend zijn in het landschap. Dit kan worden bereikt door een open vorm en het juiste kleur- en materiaalgebruik.

5. Waarom is een paardenbak een klein bouwwerk?

De paardenbak is ondergebracht onder 'kleine bouwwerken' omdat een paardenbak een eenvoudig en eenduidig bouwwerk is dat zich laat ondervangen door een beperkt aantal criteria. Ook is de ruimtelijke invloed van een paardenbak op de omgeving gering door de beperkte hoogte en zeer open uitstraling.

6. Waarom wordt bij paardenbakken alleen het agrarische gebruik genoemd? Er zijn namelijk ook verschillende paardrijscholen in onze gemeente. Gelden deze eisen dan niet voor hen?

Bedoeld wordt het agrarisch gebruik dat over het algemeen de hoofdfunctie van het buitengebied is. Deze criteria zijn in principe bedoeld om particuliere initiatieven (van mensen die wonen in het buitengebied en een paardenbak wil plaatsen) snel en eenvoudig te kunnen toetsen. En om particulieren op voorhand zo goed mogelijk inzicht te kunnen geven in hun mogelijkheden voordat zij een plan indienen.

Ook voor paardenbakken bij paardrijscholen zal de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit deze welstandseisen bij haar beoordeling betrekken. Maar bij een complete paardrijschool zal over het algemeen een uitgebreidere toetsing plaatsvinden (op grond van het bestemmingsplan) waarbij ook gekeken wordt naar de landschappelijke inpassing, onderlinge samenhang van bebouwing en paardenbakken in relatie tot de ligging van de paardrijschool.

7. Waarom hoeven paardenbakken die bij een inrit/toegang geplaatst zijn, niet degelijk te zijn?




Hier is sprake van een fout in de tekst. Dit zinsdeel "tenzij geplaatst bij inrit / toegang" zal worden verwijderd.

8. Wat heeft voorrang bij de omvang van paardenbakken: het geldende bestemmingsplan of de regels uit deze welstandsnota (de gids)?

De regels van een bestemmingsplan hebben voorrang ten opzichte van de regels uit de welstandsnota. Een welstandsadvies mag in principe niet van dien aard zijn dat de bouw mogelijkheden zoals vastgelegd in het bestemmingsplan niet benut kunnen worden.

Matrix 1 Technische vergelijking

	Beleid	Nota Geldermalsen	Nota Lingewaal	Nota Neerijnen
Aandachtspunten				
Laatste actualisatie		Gids Ruimtelijke kwaliteit, 2016	Nota Ruimtelijke Kwaliteit, 2015	Welstandsnota, 2012
Opsteller		Gelders Genootschap	Dorp stad en land / Twan Jütte	Croonen adviseurs
Juridisch actueel		Ja, conform Wabo 2010	Ja, conform Wabo 2010	Ja, conform Wabo 2010
Opzet		Deelgebieden en niveaus, thema's, criteria voor kleine bouwwerken	Niveaus, criteria objecten, beschrijving/criteria gebieden	Ruimtelijk kader, Bouwstenen/gebiedstypen, welstandsniveaus
Welstandsniveaus		Vrij, keuze, respect, behoud Per niveau een vast set criteria: Richtlijnen voor gebouw en omgeving Richtlijnen voor gebouw zelf Geen aantasting ('keuze'), passen bij ('respect') of versterken ('behoud') van waarde en kernkwaliteiten deelgebied en stedenbouwkundige of landschappelijke structuur Hoogste / hoog niveau: beschermde gezichten in Beesd en Acqoy, Landgoed Mariënwaardt, monumenten. Verder historische dorpsgebieden, buitengebied, oeverwallen, dijklinten en uiterwaarden.	Bijzonder, gewoon, soepel Afhankelijk van het gevraagde niveau zijn de onderscheidende karakteristieken meer of minder uitgebreid beschreven. Hoogste niveau: bijzondere gebieden, de historische kernen en dijk-linten.	welstandsniveau 1 zwaar welstandsniveau 2 regulier welstandsniveau 3 soepel welstandsniveau 4 welstandsvrij Relatie aspectgroepen, beoordelingsaspecten en niveaus. Hoe zwaarder het niveau, hoe meer beoordelingsaspecten Hoogste niveau: beschermde gezichten en de stads- en dorpscentra. Verder gebieden met bijzondere cultuurhistorische, architectonische, landschappelijke of stedenbouwkundige karakteristieken. En ontwikkelingsgebieden en reconstructiegebieden; daar waar nieuwe kwaliteit moet ontstaan. Voor rijks- en gemeentelijke monumenten en hun beide belendingen (tenzij deze zich verder dan 50 m van het monument bevinden) geldt, ongeacht het welstandsniveau van de omgeving, welstandsniveau 1.
Gebiedsindeling		-Historische dorpsgebieden -Planmatige woonbuurten -Gebieden met een bijzondere functie -Bedrijventerreinen -Buitengebied / dijklinten en uiterwaarden -Buitengebied / oeverwallen -Buitengebied / komgronden	-Buitengebied -Waaldijk -Lingedijk -Historische kern Asperen -Historische kern Heukelum -Woongebied -Bedrijventerrein -Sport en recreatie	Historische dorpsgebieden -Gemengde bebouwing -Na-oorlogse woningbouw -Bedrijventerreinen -Sijmwei/A2 -Stedelijk groen/recreatiegebieden -Bijzondere bebouwingsthema's -Dijkbebouwing binnen de bebouwde kom -Beschermd dorpsgezicht Neerijnen-Waardenburg -Buitengebied - Algemeen -Buitengebied - Agrarische bebouwingslinten -Buitengebied - Dijkbebouwing buiten de bebouwde kom -Buitengebied - Traditionele boerderijen
				Bouwstenen: gebiedstypen in de gemeente Historisch gegroeide gebieden: H1 historische dorpsgebieden (organisch gegroeid/ historische dorps bebouwingslinten (open, perceelsgewijze bebouwing) H4 gemengde bebouwing H5 dijkbebouwing Planmatig ontworpen woongebieden: W4/6 woonwijken in traditionele blokverkaveling/ forumbeweging (woonerven jaren '70-'80) W8 thematische uitbreidingswijken (metaforen, 90-00) W9 individuele woningbouw (vrije sector) Bedrijventerreinen: B2 bedrijventerrein B3 kantorenlocatie Groene gebieden: G1 parken, groengebieden en sportcomplexen G2 buitenplaatsen, landgoederen G3 boerenerven - agrarisch buitengebied G5 recreatieparken en vakantie woningen
Toetsingskader		Richtlijnen: Voor gebouw en omgeving Voor gebouw zelf Dit in samenhang bekijken met gebiedsbeschrijvingen, waarde/kernkwaliteiten en ambities	Beschrijving, waarde, uitgangspunten, criteria Criteria: ligging, massa, arch.uitwerking, materiaal en kleur	Algemeen, bebouwingsbeeld, welstandsniveau, toetsingscriteria puntsgewijs Criteria: algemeen, hoofdaspecten (plaatsing, situering, massa/vorm, gevelopbouw, materiaal/kleur), Deelaspecten (compositie/massaonderdelen, gevelindeling) Detailspecten (materiaal/kleuren, detaillering)

Objectcriteria		Zie criteria kleine bouwwerken en onder thema's	Alleen voor kleine bouwwerken Aanbouwen Bijgebouwen Gevelwijzigingen Dakkapellen Dakopbouwen Erfafscheidingen Dakramen, panelen en collectoren Installaties Rolluiken Reclame	Alleen voor kleine bouwwerken. Erfafscheidingen Rolhekken, luiken en rolluiken
Criteria specifieke thema's		Bouwhistorie & archeologie Beleed & ontwikkelingen in landelijk gebied Erven Historische boerderijen Duurzaamheid		Bijzondere bebouwingsthema's Het betreft onder andere het verzorgings-/dejaardentehuis in Haften, diverse scholen en buurthuizen.
Reclamecriteria		Onderdeel criteria kleine bouwwerken	Onderdeel criteria kleine bouwwerken	Per gebied Aanvullend beleidsregels Reclame in Bijlage (APV 2005)
Criteria kleine bouwwerken		Bijbehorende bouwwerken Daktoevoegingen Kozijn- en Gevelwijzigingen Erfafscheidingen Zonnepanelen & Collectoren Ainco-installaties Reclames Overige bouwwerken Toetsing op: - plaatsing - maatvoering - verschijningsvorm - materiaal, - kleur & detaillering	Basicriteria Aanvullende criteria bijzonder gebieden	Maken deel uit van gebiedscriteria (o.a. dakkapellen, aan- uitbouwen, kozijnen). Standaard objectcriteria voor veelvoorkomende kleine bouwwerken Erfafscheidingen Rolhekken, luiken en rolluiken
Relatie welstand en cultuurhistorie		Ja, door specifiek thema hiervoor op te nemen. O.a. uitgangspunten voor monumenten.	Ruimtelijke kwaliteit en erfgoed Algemene uitgangspunten geformuleerd	
Beeldmateriaal		Veel beeldmateriaal: impressies per gebied. Illustraties bij thema's Referentiebeelden voor kleine bouwwerken 	Referentiebeelden kleine bouwwerken   <small>Nokverhoging op zadeldaken met een hellingshoek van hoogstens 30 graden</small> Impressie gebieden	Ter impressie bij specifieke welstandscriteria. Niet apart voor kleine bouwwerken
Inspiratie / handreikingen		Veel ondersteunend beeld- en referentiemateriaal, zowel gebiedsgericht, thematisch als voor kleine bouwwerken	Alleen beeldmateriaal kleine bouwwerken	Nee
Uitnodigend / innovatief		Ja, toegankelijke nota door heldere opzet, compact toetsingskader en veel beeldmateriaal	Alleen op onderdelen, m.n. door referentiebeelden kleine bouwwerken	Nee. Erg gedetailleerd / omvangrijk Meer flexibiliteit bij nieuwe ontwikkelingen. Maar dit komt niet naar voren in criteria.
Excessenregeling		Ja, specifieke criteria	Ja, specifieke criteria	Geen specifieke criteria
Algemene criteria (afwijkende plannen)		Ja	Ja	Ja
Welstandsvrije gebieden / objecten		Nee	Deels, bouwplannen achterzijde in gebieden met 'soepel' niveau niet preventief getoetst	Nee
Webapplicatie		Ja	Nee	Nee

Matrix 2 Inhoudelijke vergelijking

NOTA RUIMTELIJKE KWALITEIT LINGEWAAL	WELSTANDSNOTA NEERIJNEN	GIDS RK GELDERMALSEN
GEBIEDEN	BOUWSTENEN / GEBIEDSTYPEN / GEBIEDS- EN BEBOUWINGSTHEMA'S	DEELGEBIEDEN
4. Historische kern Asperen 5. Historische kern Heukelum	H1 historische dorpsgebieden (organisch gegroeid) / historische dorpse bebouwing linten (open, perceelsgewijze bebouwing) 4.1 historische dorpsgebieden: kernen Hellow, Haaften, Waardenburg, Neerijnen, Opijnen, Est, Heesselt, Varik en Ophemert 4.2 gemengde bebouwing 4.8 dijkbebouwing binnen de bebouwde kom H4 Gemengde bebouwing (Waardenburg)	Historische dorpsgebieden
6. Woongebied	W4/6 woonwijken in traditionele blokverkaveling / forumbeweging (woonerven jaren '70-'80) W8 thematische uitbreidingswijken (metaforen, 90-00) 4.3 Naoorlogse woningbouw W9. Individuele woningbouw	Planmatige woonbuurten
8. Sport en recreatie	G1 parken, groengebieden en sportcomplexen (incl. begraafplaatsen) G5 recreatieparken en vakantiewoningen T Bijzondere bebouwingsthema's 4.6 Stedelijk groen / recreatiegebieden: (voormalige) landgoederen, sportcomplexen, begraafplaatsen	Gebieden met een bijzondere functie

	4.7 Bijzondere bebouwingsthema's	
7. Bedrijventerrein	B2 Bedrijventerreinen B3 Kantorenlocatie 4.4 Bedrijventerreinen 4.5 Kantorenlocatie Slimwei/A2	Bedrijventerreinen
2. Waaldijk 3. Lingedijk	H5 dijkbebouwing 4.12 Dijkbebouwing buiten de bebouwde kom	Buitengebied / Dijklinten en uiterwaarden
1. Buitengebied	4.10 Buitengebied algemeen 4.11 Buitengebied Agrarische bebouwingslinten	Buitengebied / Oeverwallen
1. Buitengebied	4.10 Buitengebied algemeen	Buitengebied / Komgebieden
		THEMA'S
	4.9 beschermd dorpsgezicht Neerijnen-Waardenburg	Bouwhistorie en archeologie - beschermde dorpsgezichten Beesd en Acquoy
		Beleid en ontwikkelingen in landelijk gebied
	G3 boerenerven – agrarisch buitengebied	Erven
	G2 buitenplaatsen, landgoederen 4.13 Traditionele boerderijen	Historische boerderijen
		Duurzaamheid
CRITERIA OBJECTEN	VEEL VOORKOMENDE KLEINE BOUWWERKEN	CRITERIA KLEINE BOUWWERKEN
1. Aanbouwen 2. Bijgebouwen	Onderdeel criteria deelgebieden	Bijbehorende bouwwerken
4. Dakkapellen 5. Dakopbouwen 7. Dakramen	Onderdeel criteria deelgebieden	Daktoevoegingen
3. Gevelwijzigingen 9. Rolluiken	5.3.3. Rolhekken, luiken, rolluiken	Kozijn- en gevelwijzigingen
6. Erfafscheidingen	5.3.2 Erfafscheidingen	Erfafscheidingen
7. Panelen en collectoren	Onderdeel criteria deelgebieden	Zonnepanelen en –collectoren
8. Installaties		Airco-installaties
10. Reclames	Onderdeel criteria deelgebieden	Reclames
		Overige bouwwerken

